

Valtuutettujen esittämät aloitteet, Ps valtuustoryhmä 07.06.2022

Maakuntahallitus 22.05.2023 § 71
76/00.01.04/2022

Valmistelija

aluesuunnittelupäällikkö Jenni Oksanen, p. 040 628 2788, sp. etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: Maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus päättää antaa maakuntavaltuustolle Ps valtuustoryhmän aloitteen johdosta seuraavan sisältöisen vastauksen ja esittää maakuntavaltuustolle, että se merkitsee vastauksen tiedoksi ja toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi:

Liikennejärjestelmäsuunnittelusta

Liikennejärjestelmäsuunnittelu on jatkuvaa ja vuorovaikutteista suunnittelua, joka perustuu vaikutusten arviointiin sekä viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteistyöhön. Liikennejärjestelmän strategista suunnittelua tehdään monella eri tasolla. Tasot eivät ole keskenään hierarkkisia maankäyttöä ohjaavien kaavojen tapaan, vaan tasojen välillä käydään vuoropuhelua suunnitelmien yhteensovittamiseksi.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma (Liikenne 12) linjaa valtakunnallista liikennepolitiikkaa. Se ohjaa Suomen liikennejärjestelmän ylläpitoa ja kehittämistä pitkäjänteisesti. Suunnitelma sisältää 12- vuotisen toimenpideohjelman, joka sisältää valtion ja kuntien toimenpiteitä sekä valtion rahoitusohjelman. Valtakunnallisen suunnitelman laadinnassa hyödynnetään alueiden liikennejärjestelmäsuunnitelmia.

Itä-Suomen liikennestrategia antaa suunnan liikennejärjestelmän kehittämiselle Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakuntien alueella. Lähtökohtana ovat olleet keskeisimmät asiakastarpeet, joiden perusteella päämäärät ja tavoitteet on asetettu. Strategiassa on esitetty maakuntien yhteiset kärkihankkeet sekä toimenpiteet liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Itä-Suomen liikennestrategiaa päivitetään parhaillaan.

Maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnittelu on osa maakunnan aluekehittämisen strategisesta kokonaisuutta. Etelä-Savossa seudulliset liikennejärjestelmäsuunnitelmat on laadittu kuntien ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen johdolla. Seudullisissa suunnitelmissa esitetään seudun toimijoiden yhteinen näkemys liikennejärjestelmän ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja niiden priorisoinnista.

Maankäytön suunnittelun ja liikennejärjestelmäsuunnittelun keskinäinen vuorovaikutus on perusedellytys hyvälle liikenne- ja maankäytön suunnittelulle. Kaavoituksen ratkaisut ovat pitkäaikaisia ja niillä vaikutetaan alueen synnyttämään liikenteen määrään, liikenteen suuntautumiseen, liikenneturvallisuuteen sekä eri liikennemuotojen asemaan ja keskinäiseen työnjakoon. Mitä ylemmältä kaavatasolta liikenteen huomiointi aloitetaan, sitä varmemmin liikkumiselle ja kuljetuksille asetetut strategiat, tavoitteet ja tarpeet tunnistetaan ja huomioidaan.

Yleisesti ottaen todetaan, että jo maakuntaliiton voimassa olevassa strategiassa tavoitteena on hyvä fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus. Tämä pitää sisällään mm. pääväylien palvelutason parantamisen, alemman tieverkon korjausvelan vähentämisen sekä tavoitteellisen tietoliikenneverkon ja digitaaliset palvelut mahdollistavan monipaikkaisen asumisen ja työnteon. Siten jo strategian perusteella aloitteessa esitettyihin asioihin maakuntaliitto pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan.

Väylänpito ja kehittäminen

Väylänpidon rahoitus päätetään valtion budjetissa vuosittain. Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) osoittaa väylänpidon rahoituksen Väylävirastolle, joka puolestaan ohjaa tienpidon rahoituksen alueellista tienpitotehtävää hoitaville ELY-keskuksille (Etelä-Savon osalta Pohjois-Savon ELY-keskus). Pohjois-Savon ELY-keskus vastaa tiestön kunnossapidosta ja kehittämisestä valtion tieverkolla Etelä-Savossa, Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa. ELY-keskus vastaavat myös tiehankkeiden suunnittelusta ja toteutuksesta. Maakuntaliitot tekevät yhteistyötä kuntien ja ELY-keskuksen sekä muiden sidosryhmien kanssa tieverkoston kehittämiseksi ja parantamiseksi.

Tiestön korjausvelan kasvu haastaa koko Suomessa. Lisäksi Venäjän aloittaman hyökkäyssodan vaikutukset heijastuvat myös Suomeen, ja ne näkyvät mm. rakentamisen (tienpidon) kustannusten nousuna. Haastetta lisää se, että valtion julkisen talouden suunnitelman perusteella Liikenne 12 -suunnitelmassa esitetyt, parlamentaarisesti valmistellut, väylänpidon vuotuiset tavoiteltavat rahoitustasot eivät ole lähivuosina toteutumassa ja siten tiestön korjausvelka tulee kasvamaan.

Maakuntaliitto toimii aktiivisessa vuorovaikutuksessa liikenneasioista vastaavan Pohjois-Savon ELY-keskuksen, Väylän, LVM:n ja Traficomien kanssa. Maakuntaliitossa myös valmistellaan kannanottoja maakuntahallitukselle. Lisäksi aluekehityslain mukaisella Itä-Suomen yhteistyöalueella on tehty viiden maakunnan alueella hyvin tiivistä liikennejärjestelmäyhteistyötä vuodesta 2018 lähtien. Itä-Suomen neuvottelukunta on hyväksynyt useita kannanottoja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun, viimeisimmäksi keväällä 2023, kun neuvottelukunta hyväksyi itäisen Suomen liikennejärjestelmän kehittämisen kärkihankkeet ja -asiat. Ko. asiakirjassa on nostettu perusväylän pidon riittävä rahoitus yhdeksi merkittävimmistä asioista.

Maakuntaliiton roolina on pyrkiä vaikuttamaan niin yksittäisiin suunnitelmiin kuin laajoihin kokonaisuuksiin. Valtatie 14 osalta on vuonna 2019 tehty Juva-Parikkala kehittämisselvitys. Selvityksen yhteydessä on tehty toimenpideselvitys muutamasta kohteesta, jotka nousivat liikenneturvallisuuden parantamisen vuoksi esiin kehittämisselvityksestä.

Lisäksi parhaillaan on menossa tarkempi toimenpideselvitys:

- vt 14 Härkälän kohdalla (välillä mt 15448 Tuusmäentie – mt 15340 Kolkonrannantie), Juva. Ohituskaistat ja yksityistiejärjestelyjä
- vt 14 Ensolan kohdalla, Savonlinna. Nelihaaraliittymän kanavointi, porrastaminen tai etelähaaran siirtäminen itään

Maakuntaliitto seuraa selvitysten etenemistä ja pyrkii vaikuttamaan niiden sisältöihin mm. lausuntoja antamalla.

Tietoliikenneverkot

Maakuntaliitto on toiminut aktiivisesti tietoliikenneyhteyksien rakentamisen edistämässä. Maakuntaliitto laati proaktiivisesti vuonna 2020 Etelä-Savon tavoitteellinen tietoliikenneverkko -selvityksen. Sen tavoitteena oli lisätä tietopohjaa tietoliikenneyhteyksien kehittämismahdollisuuksista Etelä-Savon maakunnassa ja luoda pohjaa yhteiselle tahtotilalle yhteyksien kehittämiseksi maakunnassa. Suunnitelmassa painottui kiinteiden yhteyksien kehittäminen, mutta siinä tarkasteltiin myös mobiiliyhteyksien kehittämistä. Selvityksen pohjalta Etelä-Savo oli etujoukoissa laajakaistarakentamisen valtion tukihauissa, jotka alkoivat vuonna 2022 ja toistaiseksi suurin osa myönnetystä rahoituksesta on suuntautunut Etelä-Savoon.

Päätös

Keskustelun jälkeen maakuntajohtaja täydensi muutosehdotusta lisäämällä siihen lauseen: "Maakuntaliitto kiinnittää huomiota suunnitteluprosesseissa kevyenliikenteen toimintaedellytysten kehittämiseen." Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Maakuntavaltuuston kokouksessa 7.6.2022 Ps valtuustoryhmä jätti aloitteen, johon maakuntaliiton virasto on valmistellut esityksen vastaukseksi.

Maakuntavaltuusto 07.06.2022 § 12

Päätösehdotus

Todetaan mahdolliset valtuutettujen aloitteet.

Päätös

Merkittiin tiedoksi perussuomalaisten valtuustoryhmän seuraavansisältöinen valtuustoaloite:

"Runkoverkoston teiden pientareiden leveys tulee tarkastella lisääntyvän kevyen liikenteen vuoksi. (sähköpyörät esim.) Juva-Savonlinna välillä aiheuttaa vaaraa. Alemman asteen tieverkon kunto on luvattoman heikko, eikä vastaa kantavuudeltaan nykyistä raskasta liikennettä.

Syrjäseudun laajakaista toimimaan, ettei oltaisi ruuhkaisten langattomien verkkojen varassa. Etätyöt ovat lisääntyneet merkittävästi viime vuosina ja tulevat lisääntymään. Toivomme maakuntaliiton edistävän edellä mainittuja asioita.
Ps valtuustoryhmä"

Selostus

Hallintosäännön 105 §:n mukaan valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kuntayhtymän toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä maakuntahallituksen valmisteltavaksi. Maakuntavaltuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.